

شماره:
تاریخ:
پیوست:

بسم خدا
انجمن علمی میکروب شناسی ایران
Iranian Society Of Microbiology

شماره: ۱۴۰۴/م/الف

تاریخ: ۹۸/۱۲/۱۹

پیوست: دارد

جناب آقای دکتر سید جلیل حسینی

دبیر محترم کمیسیون انجمن های علمی گروه پزشکی

با سلام

احتراما در پاسخ به نامه جنابعالی درخصوص ارائه دستورالعمل های مستدل علمی در مساله پیشگیری و کنترل بیماری کرونا، انجمن علمی میکروب شناسی ایران بر اساس مرور متون علمی و دستورالعمل های ارائه شده توسط سازمان بهداشت جهانی، اقدام به تهیه راهنمای بومی شده با عنوان "راهنمای استفاده منطقی وسایل محافظت شخصی در برابر کرونا" نموده است. این راهنما در سه سطح مدیریت کلان، بیمارستانها و مراکز بهداشتی- درمانی و جامعه تنظیم شده است. نکات ارایه شده در این راهنما می تواند در راستای پاسخگویی به مسایل روز کشور درخصوص تامین و توزیع منطقی وسایل مورد نیاز، افزایش ضریب پیشگیری در جامعه و جلوگیری از استرس و نیاز کاذب در تهیه وسایل محافظت شخصی، باشد.

دکتر محمد مهدی فیض آبادی

رئیس انجمن علمی میکروب شناسی ایران

تهران: خیابان کارگر شمالی، مقابل مرکز قلب تهران، کوچه مجد، پلاک ۱۵، طبقه دوم

تلفن: ۸۸۶۳۲۴۵۶ - ۸۸۶۳۱۸۲۶ نمابر: ۸۸۰۲۰۹۱۶ صندوق پستی: تهران ۱۶۴۶ - ۱۳۱۴۵ www.ism.ir

راهنمای عملی استفاده از وسایل محافظت شخصی در مواجهه با بیماری کرونا

در دسامبر سال ۲۰۱۹ میلادی برای اولین بار ویروس COVID-19 در ووهان چین گزارش شد. در مدت زمان کوتاهی پس از گزارش اولیه این ویروس، در ژانویه ۲۰۲۰ رئیس سازمان بهداشت جهانی شرایط اورژانسی در همهگیری این بیماری را اعلام نمود؛ این مورد نشان از اهمیت همه گیری ویروس در سطح جهانی و انتشار سریع بیماری، داشت به نحویکه پس از گذشت دو ماه بیش از ۵۰ کشور جهان موارد ابتلا به این بیماری را گزارش نموده اند.

اشاره به این نکته ضروری است که، این راهنما بر اساس دانشته‌های موجود تاکنون براساس منابع علمی، ارایه شده است و با توجه به روزرسانی دانش موجود در مورد این ویروس، امکان تغییرات در آن با توجه به دانشته‌های جدیدتر وجود خواهد داشت.

از آنجاییکه بر اساس مدارک و مستندات موجود، انتقال ویروس COVID-19 از طریق تماس نزدیک، قطرات تنفسی فرد آلوده (و نه از طریق هوای آلوده) و اشیاء و وسایل آلوده اتفاق می‌افتد، در حال حاضر مهمترین کار در مواجهه با این ویروس رعایت مسائل بهداشتی ذیل می‌باشد:

۱. بهداشت دست‌ها (با شست و شو توسط آب و صابون و یا ضد عفونی‌کننده مالشی الکلی)،
۲. عدم تماس دست‌ها با چشم، بینی و دهان،
۳. پوشاندن صورت در هنگام عطسه و سرفه توسط افراد،
۴. استفاده از ماسک در زمانیکه شخص علائم مشکوک به بیماری کرونا دارد،
۵. رعایت حداقل فاصله ۱ متری از سایر افراد.

شایان ذکر است محافظت شخصی در برابر ویروس مهمترین و کاربردی‌ترین روش در کنترل این بیماری است، ولی احتیاط تکمیلی مختص کارکنان بهداشتی جهت حفاظت خود پرسنل، بیماران و محیط پیرامون جهت جلوگیری از انتشار ویروس در ادامه ارایه خواهد شد. وسایل محافظت شخصی در این راهنما شامل این موارد است: دستکش، ماسک جراحی، عینک ایمنی یا صفحه محافظ صورت، گان‌های مخصوص ایمنی و ماسک‌های تنفسی N95 و FFP-2.

سطوح کاربردی و عملیاتی این راهنما بدین شرح است:

مدیریت کلان

- ✓ تهیه و توزیع امکانات لازم جهت پیشگیری و کنترل بیماری
- ✓ فراهم نمودن زیر ساخت های لازم جهت اجرای برنامه پیشگیری و کنترل
- ✓ تبیین سیاست های مشخص جهت پیشگیری و مدیریت بحران
- ✓ دسترسی تسهیل شده به انجام روش های تشخیصی - آزمایشگاهی
- ✓ امکان ایجاد ویزیت بیماران توسط پزشک به صورت غیر حضوری (مانند تله مدیسن، شبکه های اجتماعی و مانند آنها)
- ✓ مدیریت تامین از طریق ایجاد هماهنگی بین سازمان های ملی و بین المللی (در کشور ایران این هماهنگی می تواند بین وزارت بهداشت، گمرک، بانک مرکزی، وزارت صمت، اتاق بازرگانی، وزارت کشور، سازمان امنیت ملی، مدیریت بحران کشور و ... در سطح ملی و کلان انجام شود؛ در این مورد، لازم است تا تصمیم گیری نهایی و دستور اجرا توسط یک نهاد واحد انجام شود)،
- ✓ مدیریت در سطح منطقه ای و استانی از طریق دانشگاه های علوم پزشکی، شورای تامین شهرستان ها، اصناف و سایر نهادهای ذیربط،
- ✓ پیش بینی مقدار مورد نیاز وسایل محافظت شخصی بر اساس الگوی منطقه ای و پیشرفت اپیدمیولوژیک بیماری در هر منطقه،
- ✓ پایش و کنترل نیاز و تامین وسایل از طریق سایر کشورها،
- ✓ راه اندازی یک سیستم مدیریت مرکزی جهت تهیه، جمعیت و توزیع نیازهای منطقه و کشور جهت جلوگیری از سوء استفاده افراد سودجو،
- ✓ پایش توزیع از تولید کننده تا مصرف کننده وسایل محافظت شخصی،
- ✓ حمایت های مادی و معنوی از قشر آسیب پذیر در شرایط اضطرار (قرنطینه) به منظور افزایش پیشگیری بین افراد جامعه
- ✓ سیاست های حمایتی از تولید کنندگان محصولات مذکور (از قبیل تسهیلات بانکی، معافیت های مالیاتی)

بیمارستان ها و مراکز بهداشتی درمانی

- ✓ تهیه و توزیع امکانات لازم جهت پیشگیری و کنترل بیماری
- ✓ فراهم نمودن زیر ساخت های لازم جهت اجرای برنامه پیشگیری و کنترل
- ✓ دسترسی تسهیل شده به انجام روش های تشخیصی- آزمایشگاهی
- ✓ تریاژ مناسب بیماران و فراهم نمودن مکان مناسب جهت بستری بیماران
- ✓ پیش بینی و حضور نیروی متخصص کادر درمانی متناسب با تعداد بیماران و آموزش آن ها
- ✓ ایجاد شرایط مناسب جهت فراهم نمودن امکان فاصله حداقل ۱ متری میان بیماران و کادر درمان و مابین بیماران و بیماران
- ✓ فراهم نمودن اتاق های ایزوله با تهویه مناسب جهت بیماران مشکوک یا تایید شده

ایجاد تعادل در استفاده از وسایل محافظت شخصی و کاهش منطقی آن

- ◀ امکان ایجاد ویزیت بیماران توسط پزشک بصورت غیر حضوری (مانند تله مدیسن، شبکه های اجتماعی و مانند آنها)
- ◀ تهیه حفاظ شیشه ای یا پلی اتیلن قابل حمل، به منظور ایجاد یک سد فیزیکی میان بیمار و کادر درمانی (بالاخص در محل تریاژ)
- ◀ ممانعت از تردهای غیر ضروری توسط کارکنان و پرسنل کادر درمانی به اتاق بیماران در صورتی که نیاز واقعی به حضور آن ها نباشد.
- ◀ برنامه ریزی زمانی حضور کادر درمان (با حداقل نقرات ممکن جهت خدمت رسانی) بر بالین بیمار به منظور کاهش تعداد دفعات مراجعه و کاهش زمان مواجهه با بیمار و فضای آلوده (مثلا در یک زمان مشخص دارو، غذا، معاینات بالینی و حیاتی توسط یک نفر انجام شود).

اطمینان از استفاده بجا و منطقی از وسایل محافظت شخصی:

- ◀ نوع استفاده از وسایل حفاظت شخصی باید بر اساس فعالیت هر شخص مشخص شود (جدول پیوست).
- ◀ استفاده از ماسک های تنفسی N95 یا FFP-2 فقط زمانی انجام شود که کادر درمانی قرار است به مدت طولانی و مداوم در تماس با بیماران مشکوک یا قطعی باشد. این استفاده باید به نحوی باشد که در طی زمان استفاده از صورت برداشته نشود و زمان استفاده از آن بیش از ۴ ساعت نباشد.
- ◀ استفاده از ماسک های تنفسی در افرادی از جامعه ضرورت دارد که در تماس با بیماران و یا افراد دارای علائم تنفسی هستند.
- ◀ در افراد بدون علامت پوشیدن ماسک از هر نوعی توصیه نمی شود؛ توجه به این نکته بسیار ضروری است، زیرا استفاده از ماسک می تواند منجر به عدم رعایت سایر موارد بهداشت فردی در افراد بدون علامت به دلیل استفاده از ماسک از یک سو و همچنین نداشتن دلیل علمی برای استفاده از ماسک در پیشگیری از ابتلا به بیماری در افراد جامعه، شود.

شماره :

تاریخ :

پیوست :

بسم خدا

انجمن علمی میکروب شناسی ایران

Iranian Society Of Microbiology

جامعه

- ✓ همه بیمارانی که علامت تنفسی دارند، ضمن رعایت فاصله ۱ متری با سایر افراد جامعه باید ماسک جراحی داشته باشند.
- ✓ مراقبین بیماران در خانه که تماس مستقیم با بیماران ندارند تنها نیاز به ماسک جراحی دارند.
- ✓ مراقبین بیماران در خانه که تماس مستقیم با بیماران دارند، نیاز به ماسک تنفسی، دستکش و پیش بند پزشکی دارند.
- ✓ استفاده از ماسک‌های تنفسی در افرادی از جامعه ضرورت دارد که در تماس با بیماران و یا افراد دارای علائم تنفسی هستند.
- ✓ تاکنون شواهد عینی مبنی بر انتقال آلودگی و بیماری از طریق کالاهای ترانزیت شده از کشورهای آلوده گزارش نشده است.
- ✓ پوشیدن ماسک و دستکش جهت کارکنان گمرک و حمل و نقل کالا به منظور پیشگیری از ابتلا به کرونا توسط کالای ترانزیت شده، ضرورت ندارد.
- ✓ استفاده از دستکش جایگزینی برای عدم رعایت و بهداشت فردی مانند شست‌وشوی مکرر دستها نیست.

تهران : خیابان کارگر شمالی ، مقابل مرکز قلب تهران ، کوچه مجد، پلاک ۱۵ ، طبقه دوم

تلفن: ۸۸۶۳۲۴۵۶ - ۸۸۶۳۱۸۲۶ نمابر: ۸۸۰۲۰۹۱۶ صندوق پستی: تهران ۱۶۴۶ - ۱۳۱۴۵ www.ism.ir

راهنمای عملی استفاده از وسایل محافظت شخصی در مواجهه با بیماری کرونا بر اساس موقعیت مکانی، افراد مرتبط با بیماری و نوع فعالیت آنها

نکات ضروری در رعایت مسایل بهداشتی و استفاده از وسایل محافظت شخصی	نوع فعالیت	افراد مرتبط (کادر درمانی، بیمار و ...)	مکان/موقعیت
			مراکز بهداشتی - درمانی
			بخش بستری بیماران
ماسک جراحی، گان، دستکش، عینک یا صفحه محافظ صورت	کادری که به طور مستقیم با بیمار در تماس است	کادر درمانی	اتاق بیمار
ماسک تنفسی N95 یا FFP-2، گان، دستکش، عینک	کادری که با پرسنجرهایی که منجر به ایجاد آئروسل می شود (تراشه گذاری، ونتیلیسیون، تراکئوستومی، احیای قلبی-ریوی، برونکوسکوپی)		
ماسک جراحی، گان، دستکش کار، عینک یا صفحه محافظ صورت، چکمه	مجوز ورود به اتاق بیمار مبتلا به کرونا را دارند	نیروهای خدماتی	
ماسک جراحی، گان، دستکش	مجوز ورود به اتاق بیمار را داشته باشند	ملاقات کننده	
نیاز به هیچ گونه وسایل محافظتی نیست	افرادی که تماس مستقیم با بیمار ندارند	همه کادر درمانی	مکان های انتقال و تردد بیمار (راهرو، آسانسور و بخش ها)
رعایت حداقل فاصله ۱ متری، بدون نیاز به وسایل محافظتی	افرادی که در غربالگری اولیه بیماری نقش داشته اند ولی تماس مستقیم با بیمار ندارند	کادر درمانی	تریژ
رعایت حداقل فاصله ۱ متری، پوشیدن ماسک جراحی در صورت تحمل توسط بیمار	هر نوع حضور یا فعالیت	بیمارانی که علامت تنفسی دارند	
نیاز به هیچ گونه وسایل محافظتی نیست	هر نوع حضور یا فعالیت	بیمارانی که علامت تنفسی ندارند	
ماسک جراحی، گان، دستکش، عینک	کادری که با نمونه تنفسی سروکار دارد	تکنسین آزمایشگاه	آزمایشگاه
نیاز به هیچ گونه وسایل محافظتی نیست	امور اداری	همه کارکنان	بخش اداری

نکات ضروری در رعایت مسایل بهداشتی و استفاده از وسایل محافظت شخصی	نوع فعالیت	افراد مرتبط (کادر درمانی، بیمار و ...)	مکان/موقعیت
			مراکز بهداشتی- درمانی
			بخش سرپایی بیماران
ماسک جراحی، گان، دستکش، عینک	در اتاق معاینه بیماران دارای علائم تنفسی فعالیت دارند	کادر درمانی	اتاق کانسالت (مشاوره)
براساس دستورالعمل رایج	در اتاق معاینه بیماران بدون علائم تنفسی فعالیت دارند		
ماسک جراحی	هر نوع حضور یا فعالیت	بیمارانی که علائم تنفسی دارند	
نیاز به هیچ گونه وسایل محافظتی نیست	هر نوع حضور یا فعالیت	بیمارانی که علائم تنفسی ندارند	
ماسک جراحی، گان، دستکش کار، عینک، چکمه	افرادی که با بیماران علامتدار تنفسی سروکار دارند، چه بعد از ترخیص بیمار و چه در زمان حضور بیمار	نیروهای خدماتی	
ماسک جراحی، بیمار در اسرع وقت به اتاق ایزوله یا مکانی مجزا از سایرین منتقل شود و اگر مقدور نبود، رعایت حداقل فاصله ۱ متری از سایر افراد	هر نوع حضور یا فعالیت	بیمارانی که علائم تنفسی دارند	اتاق انتظار
نیاز به هیچ گونه وسایل محافظتی نیست	بخش اداری	همه کارکنان	امور اداری
رعایت حداقل فاصله ۱ متری، بدون نیاز به وسایل محافظتی	غریبالگری اولیه بدون تماس مستقیم	کادر درمانی	تریاز
رعایت حداقل فاصله ۱ متری، ماسک جراحی	هر نوع حضور یا فعالیت	بیمارانی که علائم تنفسی دارند	
نیاز به هیچ گونه وسایل محافظتی نیست	هر نوع حضور یا فعالیت	بیمارانی که علائم تنفسی ندارند	

شماره:

تاریخ:

پیوست:

بنام خدا
انجمن علمی میکروب شناسی ایران
Iranian Society Of Microbiology

مکان/ موقعیت	افراد مرتبط (کادر درمانی، بیمار و ...)	نوع فعالیت	نکات ضروری در رعایت مسایل بهداشتی و استفاده از وسایل محافظت شخصی
جوامع شهری- روستایی			
خانه	بیمارانی که علائم تنفسی دارند	هر نوع حضور یا فعالیت	استفاده از ماسک جراحی به جز در هنگام خواب
	مراقبین	مراقبینی که وارد اتاق بیمار می شوند اما به طور مستقیم کمکی انجام نمی- دهند	ماسک جراحی
		مراقبینی که به طور مستقیم با بیمار ارتباط دارند و کارهای بیمار را انجام می-دهند	ماسک جراحی، دستکش، پیشبند پزشکی
	کادر درمانی	مراقبینی که به طور مستقیم با بیمار ارتباط دارند و کارهای بیمار را انجام می-دهند	ماسک جراحی، دستکش، گان، محافظ صورت
اماکن عمومی (مدارس، فروشگاه ها، ادارات و ...)	افراد بدون علائم تنفسی	هر نوع حضور یا فعالیت	نیاز به هیچ گونه وسایل محافظتی نیست
	افراد با علایم تنفسی	هر نوع حضور یا فعالیت	رعایت حداقل فاصله ۱ متری، ماسک جراحی، مراجعه به مراکز درمانی در اسرع وقت

تهران: خیابان کارگر شمالی، مقابل مرکز قلب تهران، کوچه مجد، پلاک ۱۵، طبقه دوم

تلفن: ۸۸۶۳۲۴۵۶ - ۸۸۶۳۱۸۲۶ نمابر: ۸۸۰۲۰۹۱۶ صندوق پستی: تهران ۱۶۴۶ - ۱۳۱۴۵ www.ism.ir

شماره:

تاریخ:

پیوست:

بنام خدا
انجمن علمی میکروب شناسی ایران
Iranian Society Of Microbiology

مکان/ موقعیت	افراد مرتبط (کادر درمانی، بیمار و ...)	نوع فعالیت	نکات ضروری در رعایت مسایل بهداشتی و استفاده از وسایل محافظت شخصی
کمپ های مستقر در ورودی-خروجی شهرها	همه کارکنان	امور اداری	نیاز به هیچ گونه وسایل محافظتی نیست
بخش اداری	همه کارکنان	غربالگری اولیه (اندازه گیری درجه حرارت) بدون تماس مستقیم با بیمار	رعایت حداقل فاصله ۱ متری، بدون نیاز به وسایل محافظتی
		غربالگری ثانویه (مصاحبه با بیمارانی که تب دارند)	ماسک جراحی، دستکش
	نیروهای خدماتی	نظافت مکان های غربالگری بیماران دارای تب	ماسک جراحی، گان، دستکش کار، محافظ صورت، چکمه
محل ایزولاسیون (قرنطینه موقت)	کارکنان	وارد محل قرنطینه می شوند اما کمک مستقیم نمی کنند	رعایت حداقل فاصله ۱ متری، ماسک جراحی، دستکش
	کارکنان و کادر درمانی	در انتقال بیمار به مراکز درمانی نقش دارند	ماسک جراحی، گان، دستکش، محافظ صورت
	نیروهای خدماتی	تمییز کننده محل قرنطینه	ماسک جراحی، گان، دستکش کار، محافظ صورت، چکمه
آمبولانس	کادر درمانی	در انتقال بیمار مشکوک نقش دارند	ماسک جراحی، گان، دستکش، محافظ صورت
	راننده	محل راننده از محل بیمار جداست و فقط وظیفه رانندگی را بر عهده دارد	رعایت حداقل فاصله ۱ متری، بدون نیاز به وسایل محافظتی
		راننده آمبولانسی که تماس مستقیم در انتقال بیمار به درون آمبولانس نقش دارد	ماسک جراحی، گان، دستکش، محافظ صورت
		راننده آمبولانسی که تماس مستقیم با بیمار ندارد اما قسمت راننده مجزا نیست	ماسک جراحی
	بیمار مشکوک	در حال انتقال	ماسک جراحی در صورت تحمل بیمار
	نیرو خدماتی	آمبولانس های بیماران مشکوک را تمییز میکنند چه در حین حمل و چه بعد از انتقال بیمار به بیمارستان	ماسک جراحی، گان، دستکش کار، محافظ صورت، چکمه

تهران: خیابان کارگر شمالی، مقابل مرکز قلب تهران، کوچه مجد، پلاک ۱۵، طبقه دوم

تلفن: ۸۸۶۳۲۴۵۶ - ۸۸۶۳۱۸۲۶ نمابر: ۸۸۰۲۰۹۱۶ صندوق پستی: تهران ۱۶۴۶ - ۱۳۱۴۵ www.ism.ir

شماره:
تاریخ:
پیوست:

بسم خدا
انجمن علمی میکروب شناسی ایران
Iranian Society Of Microbiology

نکات ضروری در رعایت مسایل بهداشتی و استفاده از وسایل محافظت شخصی	نوع فعالیت	افراد مرتبط (کادر درمانی، بیمار و ...)	مکان/موقعیت
			تیم واکنش سریع
			در سطح جامعه
در صورت مصاحبه غیرحضوری از راه دور، نیاز به هیچ گونه وسایل محافظتی نیست	مصاحبه با بیمار مشکوک یا ثابت شده و یا نزدیکان بیمار	کارکنان تیم واکنش سریع	در تمامی مناطق و اماکن
رعایت حداقل فاصله ۱ متری، ماسک جراحی، مصاحبه باید در خارج از خانه، در فضای باز انجام شود و بیماران مشکوک یا تایید شده باید ماسک جراحی بپوشند	مصاحبه حضوری با بیمار مشکوک یا تایید شده بدون تماس مستقیم		
رعایت حداقل فاصله ۱ متری، نیاز به هیچ گونه وسایل محافظتی نیست، مصاحبه باید در خارج از خانه، در فضای باز انجام شود؛ اگر نیاز به ورود به خانه باشد از تب سنج حرارتی استفاده شود و هیچ وسیله‌ای درون خانه لمس نشود.	مصاحبه حضوری با نزدیکان بدون علامت بیمار		

تهران: خیابان کارگر شمالی، مقابل مرکز قلب تهران، کوچه مجد، پلاک ۱۵، طبقه دوم

تلفن: ۸۸۶۳۲۴۵۶ - ۸۸۶۳۱۸۲۶ نمابر: ۸۸۰۲۰۹۱۶ صندوق پستی: تهران ۱۶۴۶ - ۱۳۱۴۵ www.ism.ir